Ч. 184 (11.152). Львів, пятниця 19. серпня 1927. Рік XLV.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.372. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Мова цифр?

IV.

В своїх побіжних обчисленнях установили ми **мінімальну кількість** українців в межах Польщі на **3,300.000.** Однак це число є теж непевне і неповне. Тому попередню статтю закінчили ми таким висновком:

„З усею певністю можна тільки твердити, що кількість українців під Польщею вагається між шість і сім міліонів душ".

Це одно не підлягає для нас **найменшому сумніву.** До поданих нами вислідів і стверджень можна дійти також іншим шляхом. Вже попередньо зазначили ми, що польська статистика є невірна не лише під національним оглядом, але й щодо загального числа населення на українсько-білоруській території під Польщею. Це підтверджує в повній основі й б. міністр освіти А. Суйковський. В свойому творі **„Польска Неподлеґла"** пише він:

„Аналіза вислідів перепису з 30. вересня 1921, довершена проф. Л. Кшивіцьким, находить, що несприятливі суспільні умови, як непризвичаєння населення та бездоріжжа в давній **російській** займанщині, спричинили, що одноденний перепис виказав людність меншу від дійсної. Можна приняти, що від спису ухилилося **щонайменше** півтора відсотка населення (360.000), а дуже можливо, що той недобір виносить 4 проц., себ-то 700.000. Далося ствердити, що ухилилося від перепису багато осіб по **містах, а на селах** в келецькому воєвідстві і **на східних окраїнах**".

Факт наглядний, очевидний і загально відомий, що від перепису в р. 1921 ухилилися сотні тисяч українців в Сх. Галичині проф. Суйковський промовчує зі зрозумілих причин. А сталось це, як уже зазначено, ізза конскрипційної абстиненції українського населення та й тому, що в тодішній боротьбі за Сх. Галичину на міжнародній арені не було в інтересі поляків виказувати **дійсного** числа населення на території Сх. Галичини — тимбільше, що тим пропущеним у переписі населенням, було **українське населення.**

Проф. Суйковський, спираючись на польському переписі 1921 р., подає кількість українців у сумі **4,060.000** в той спосіб, що до офіційно виказаної кількости 3,900.000 додав він тих громадян, яких польські конскрипційні списувачі на Волині у своїй злобі зарахували до „тутешніх". Офіційно виказаних „тутешніх" Полісся зарахував він до білорусів, хоч Полісся є українсько-білоруською, а не виключно білоруською етнографічною територією. Але погодімся з проф. Суйковським.

Отже цифра українців по даним польського перепису з дрібною поправкою (волинськ. „тутешніми") висловлюється цифрою 4,060.000. До рубрики польської національности з легкої руки польських конскрипційних списувачів забрило 360.000 греко-католиків і около 600.000 православних, разом около 960.000 греко-кат. українців та православних українців і білорусинів. Ясно, що справжніх поляків може тут бути кілька тисяч, а не майже міліон населення. Зробім і тут відповідні поправки по лінії М. Прушинського, який усіх греко-католиків і більшість православних зарахував, зрештою згідно з дійсним станом річей, до українців. Коли з 360.000 в переписі, отже паперово „спольонізованих" українців, 60.000 відступимо полякам, то виявимо справді далеко посунену щедрість і розтратність. Але будьмо щедрі! Додавши до 4,060.000 офіційно виказаних українців 300.000 конскрипційно „спольонізованих", одержимо 4,360.000 українського населення. До поляків зараховано теж около 500.000 православних українців і білорусів. Всіх православних по польському переписі є 3,288.000, себ-то кругло 3,300.000, а в тому 60—70 проц. українців. Коли від паперово „спольонізованих" православних відіймемо лише 60 проц., то до поданого в горі числа 4,360.000 українців треба дочислити нових 300.000. Таким чином матимемо 4,660.000 українців під Польщею. Але, як стверджує проф. Кшивіцький і проф. Суйковський, від польської конскрипції на „східних кресах", себ-то на Волині, Холмщині, Підляшу, Поліссі і Білій Руси, ухилилося до 700.000 населення. Коли знову з тієї суми на українців припаде лише 60 проц., то одержимо 420.000, які додані до попередньої кількости 4,660.000, дадуть суму 5,080.000 українців.

Ухил українського населення від перепису на північно-західних землях спирався на **несвідомій** основі, але ухил від конскрипції в Галичині опирався на повній свідомости, на виконанні приказу політичної орґанізації. З другого боку, як уже зазначено, в інтересі поляків було виказати якнайменше число українського населення в Сх. Галичині. Кількість всього населення в Сх. Галичині виносить кругло 5 міліонів. До тої загальної суми треба додати щонайменше 15 проц., себ-то 750 тисяч тих, що ухилилися від перепису. Таким чином цифра українського населення під Польщею підскочить до суми 5,830.000. Коли до цеї цифри додамо українців-латинників (лише 100.000*), записаних в рубрику поляків, репатріяцію евакуованих та політичної і військової еміграції після 30. вересня 1921 р. (яких 400.000), а вкінці натуральний приріст за шість літ (385.000**), то до останньо виказаної суми слід іще додати 885.000 українського населення. Таким чином **теперішня кількість українців під Польщею повинна би висловлюватися сумою 6,715.000.**

Ось так іншим способом й іншими шляхами, спираючись на польських джерелах і на ствердженнях ворожих нам польських статистиків дійшли ми майже до ідентичних з вчорашніми вислідів. Українське населення під Польщею без найменших сумнівів переступає цифру **шість** міліонів душ, але наскільки воно ближче або дальше є цифри **сімох** міліонів, важко ствердити. На всякий випадок певне одно: кількість українського населення під Польщею вагається між шість і сім міліонів душ.

---

*) Годиться зазначити, що перед війною д-р Охримович після совісних дослідів ствердив, що до 300.000 латинників-українців безосновно втягнено в рубрику поляків. В змінених умовинах значна частина латинників, між іншими через нашу недбайливість і незаінтересованість їхньою долею з одного боку, а через польську пропаґанду з другого — тепер найшлася вже в польському таборі. Та всетаки помітна кількість латинників, — ми приймаємо лише третину з передвоєнних 300.000 — находиться ще в українському таборі. Зазначуємо ще, що у вчорашніх наших обчисленнях ми були зовсім поминули латинників.

**) В своїх обчисленнях ми брали мінімальний натуральний приріст (1 проц.). Проф. Суйковський бере на увагу 1.5 проц. річний приріст. Колиб ми цей самий відсоток приноровили лише до 6,000.000 українського населення, то за шість останніх літ він виносив би 540.000, а не 385.000. Таким чином загальну кількість українського населення в межах Польщі під теперішню пору слід би ще збільшити цифрою 155.000.

Людяність і нелюдяність.

З нагоди справи американських анархістів.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 10. серпня 1927.

I.

Коли в останній хвилі американська влада не завернеться від безоглядної судівничої суворости, якою вона досі йшла і яка є одною з признак американського духа, то два італійсько-американські анархісти будуть найблищої ночі покарані смертю за приписуваний їм — інша річ, справедливо чи несправедливо — злочин убивства, доконаного з нагоди грабежі в т. зв. „ідейних цілях". Останніх кілька тижнів справа тієї екзекуції не сходить із сторінок тутешньої преси. Ґазети повні статтей, протестів, осудів тай звісток про такіж протести в інших краях широкого світа. Передучора був тут навіть „загальний страйк" — проголошений, правда загальним, та виконаний так не-загально, що мало хто його й завважив. Одначе, незалежно від цеї невдачної страйкової демонстрації, не можна не признати, що дуже мало коли бачив світ таку однодушність, яку бачить оце в осуджуванні американської поліційно-судової процедури. Ґазети всіх напрямків, від лівих до правих, осуджують, протестують і домагаються помилування.

Що спричинило таку небувалу однодушність між анархістами й монархістами, між комуністами й консерватистами, між масонами й католиками?

Безумовно не зробив цього сам факт засуду за вбивство. Тай не самі тільки дуже особливі методи поліційного й судово-карного слідства й доказування. Тай навіть не той безпеконечний сумнів, котрий як не як, а таки остався на дуже суттєвій точці — тотожности виновників, і який підходить під стару латинську мудрість: *in dubio mitius*. Ні, не це так зворушило европейську публику, яка — певже треба й пригадувати? — мала вже доволі нагод привичаїтися до судових помилок, несправедливостей навіть, помилкових засудів смертних і несправедливих екзекуцій.

Зворушило всіх і зворохобило тих сім літ вижидання смерти, які американське судівництво накинуло нещасним засудженим. Сім літ!

II.

Европейська і світова громадська думка — пише справедливо роялїст Моррас — осуджує справу американських анархістів всіляко, та згідна вона на одним пункті: на осуді неймовірно довгих моральних мук, які їм наложено. Сім років! Це безконечне „підготовлювання" булоб — каже він далі — кінець-кінців зрозуміле у раси людожирів, і можна понятй, що канібали моглиб полишити своїм жертвам час, аби потовстіли. Та Сакко й Ванцетті призначені на електричний стілець, а їх земляки не живляться людським мясом: що може означувати ця довга аґонія? Поза американськими властями ніхто цього не розуміє, і обставина ця заставляє нас глибоко призадуматися над тамошнім способом правління, над політичними звичаями і навіть над самими основами анґльо-саксонської вдачі.

Пригода ця — міркує далі французький соціольоґ — доказує, що американське племя, хоч чутливе і навіть сентиментальне і глибоко елеґійне, то ще має перед собою довгий шлях. *it is a long way*, так, довгий шлях, заки воно станеться справді людяним. Ні матеріяльний поступ, ні пуританський переклад Святої Біблії на всі мови світа, ще не витворили там тієї високої й тонкої дисципліни усмішки й сліз, яка входить в дефініцію латинського духа.

„Висока й тонка (*sublite*) дисципліна усмішки й сліз" — призадумайтеся, дорогі други, над цією дефініцією, проаналізуйте її, старайтеся зрозуміти ту мудрість витончепої старовинними досвідами раси, на яку фраза ця натякає.

Тільки, правда! Як нам відчути зміст тої дефініції, нам — котрі живемо у відомих обставинах...

III.

Себто: *it is a long way*, довгий ще шлях до гуманности, до справжньої людяности є й перед тією частиною Европи, в котрій ми живемо, ми й наші славетні брати й сусіди, — мабуть куди-куди довший навіть того, який ділить від справдішної людяности виновників 7-літнього мучеництва нужденних італійсько-американських анархістів.

А все таки! Мучеництво двох анархістів, збаламучених абсурдною теорією, моглоб собі бути ще страшніше, нелюдяність американського судівництва ще жорстокіша — і мало хто був би тим журився, мало хто був би про це знав, ще менше хто був би проти цього протестував, якби не та могуча світова таємна орґанізація, непартійна й позапартійна, яка в теперішньому світі — єдина поруч католицької — може претендувати на назву й достоїнство всесвітньої. Орґанізація ця — могуча особливо в анґльо-саксонських і латинських суспільностях, сильна в скандинавських краях, щораз росте в силу і в німецьких сторонах. Нема сумніву, що оба засуджені є під охороною тієї орґанізації: нема сумніву.

ню вершки її, розглянувши їх справу, признали їх невинність у злочині; нема сумніву, що вони, а не хто інший, підняли ту хвилю морального обурення, яка оце розливається по світі.

В безладі й безвластю сьогочасного людства католицька церква і вольномулярські установи — хоча й ворожі собі, то таки в глибоких основах споріднені собі: вони й єдині організації людности й моралі, тай школи необхідної в громадському життю координації й субординації.

В. Левицький.

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

За Академічний Дім.

Академічний Дім і його звязок з Науковим Товариством ім. Шевченка.

III.

Дуже тяжкими були для „Акад. Дому" часи воєнні. До його кімнат закватирувалося в р. 1914 царське військо, яке не тільки, що занехаяло цілий дім, але при відвороті вивезло ліжка, столи, сінники, подушки і покривала, а акти, нераз цінної наукової вартости, що переховувано в канцелярії Т-ва ім. Шевченка, спалило. Чого не зруйнували й не забрали царські війська, того доконали деякі свої власні „промисловці", що серед воєнної заверюхи шукали наживи. Залишилося з богатого інвентаря кілька розбитих шаф, столів та кільканацять крісел, які Н. Т. ім. Шевченка забрало в переховок до себе, щоб ці останки зберегти на кращі часи.

Українська молодь була на війні, а що асентерунки відбувалися часто, мало хто з неї залишився у Львові. „Акад. Дім" опустів, лишаючись на опіці сторожа. А що війні не було кінця і тоді було його передбачити, а до того заходила небезпека, що „добрі люди" розкрадуть навіть двері і вікна, виділ Н. Т. ім. Шевченка віддав на засіданні дня 26. червня 1918 р. будинок „Акад. Дому" для вжитку гімназії СС. Василіянок під умовою, що вони його власним коштом відреставрують, покриють кошти адміністрації та податки, в незанятих гімназією льокалях примістять незасібні слухачки львівського університету, а „винайм скінчиться з кінцем цього шкільного року, в якім скінчиться воєнний стан в Австрії — в кожнім разі не пізніше, як за чотири роки від дня винайму".

Помешкань у Львові було тоді без ліку і ніхто не міг передбачити ані розвитку історичних подій, ані видання закону про охорону льокаторів. Коли українська суспільність оснувала для своєї молоді приватний університет, виділ виповідав Василіянкам в р. 1922 будинок, але справа з ріжних причин не могла посунутися наперід. В 1923 р., в місяці листопаді, віддано провід Товариства в мої руки і я рішився поволи перебрати будинок „Акад. Дому" й передати його для вжитку молоді. Особисто була для мене ця справа дуже прикра з ріжних причин. В „Акад. Домі" містилася одинока тоді у Львові жіноча гімназія, у відношенні до якої я мав зобовязання хоч би тому, що тут уччилася свого часу моя дитина. Сестри Василіянки привели будинок власним і дорогим коштом до взірцевого ладу й утримували його в незвичайній чистоті, не зважаючи на те, що в нім перебувало що-дня около 400 учениць у віці від 11—19 літ. Усякі зобовязання СС. Василіянки вирівнували з безприкмірною точністю. Як громадянин, я мусів також рахуватися з особою митр. Шептицького, покровителя школи й мецената українських культурних установ та сиріт сьских захистів.

Рахуючись із усіми тими обставинами, я почав роботу. Відбув я низку конференцій із СС. Василіянками й експ. митрополитом. Судову дорогу виключив я згори, бо вона й так не довелаб була до корисного висліду з огляду на закон про охорону льокаторів. Обі сторони згодилися на мировий суд і завдяки їх вирузомілости й тактові заступників Н. Т. ім. Шевченка, сеніора-мецената д-ра Миколи Шухевича, мец. д-ра Івана Кміцикевича і зрівноваженого суперарбітра през. д-ра Дмитра Левицького справу переведено успішно. Всі згадані громадяни віддали тоді Т-ву ім. Шевченка й „Акад. Домові" велику, вповні безінтересовну прислугу. Сестри Василіянки згодилися віддати будинок у руки Товариства при кінці липня 1925 р., згл. 1926 р. під спеціяльними застереженнями й умовами, бо хотіли докінчити свій власний, призначений на гімназію, будинок. Всі умови виконано і дня 30. серпня перенял я будинок на власність Товариства у взірцевім ладі та чистоті. Час, в якім СС. Василіянки господарили в будинку „Акад. Дому", був для консервації будинку мабуть досі найкращим. Коли в 1922 р. підложено під будинок бомбу, СС. Василіянки подбали про відному своїм коштом. Дбали вони про цей будинок без сумніву так щиро, якби про свій власний.

Скільки часу та енергії у цій справі витратив я особисто, які прикрости, незалежні від СС. Василіянок, я перебув, про це міг би сказати секретар Товариства, д-р Роман Цегельський, що дуже близько стояв до тої справи. Але це неважне.

Був тоді час ферій. Перед усім рішився я подбати про гроші на інвентар. В тій цілі запросив я студ. п. Дмитра Ерстенюка й урядовця Тов. ім. Шевченка п. Гр. Дмитрова, і в трійку перевели ми всі формальности, потрібні для переведення збірки. Робота тривала місяцями. Я особисто був тричі у львівському воєвідстві і стількиж разів у львівській дирекції поліції, писав особисті листи до воєводи в Станиславові де-Льоша, упросив листовно д-ра Барана, щоби виєднав дозвіл на збірку в тернопільськім воєвідстві. Не питаючи дозволу виділу, бо члени перебували на феріях, я дав для збірки фірму Наукового Т-ва ім. Шевченка, бо інакше відмовлено би права на збірку. Коли дозвіл з львівського воєвідства опізнився, то моя вина хіба в тому, що я мав змогу тут просити, а не приказувати. З причини збірки в минулому році я не виїхав ані на один день для випочинку. Щоб ані один гріш не змарнувався, я велів усі датки переводити через касу Тов. ім. Шевченка. Кинув я також клич, щоби заможніші громадяни зложили по 50 зол. на сто ліжок для „Акад. Дому" і сам від себе такий даток зложив, а від моїх знайомих, яких я викликав, особисто датки стягнув. Вислід збірки був, як на наші відносини, дуже гарний. Зібрано тоді 13.395.32 зол., отже понад півтора тисячки долярів. За ці гроші замовлено у фірмі гром. Стефаніського понад 100 залізних ліжок із металевими сітками, закуплено сто нових крісел, направлено і скомплетовано інвентар, покрито кошти адміністрації в р. 1926—7, виплачувано стипендії на кватири для слухачок і т. п.

Комітет складався з мене, інж. Мудрака, д-ра Бурачинського, ред. Паліїва і відпоручників (3—4) студентів. На голову комітету упрошено п. през. Децикевича. Молодь мала велику автономію. Вона поручала кандидатів до принятття і ані одного з них їй не накинено, хоча в однім випадку були ріжниці поглядів. Мав я тоді між молодю багато прихильників. Студенти приходили до мене з довірям у ріжних справах, головно, щоби могли вписатися на університет, в котрім уведено *numerus clausus*. Десятки разів ходив я на університет, ветеринарію та в багатьох випадках, завдяки моїм давнішим звязкам із професорами, я виєднував принятття студентів на студії. До них належав також п. Осип Боднарович, котрого принятття не хто інший виєднав, а тільки мої заходи, бо він стратив був багато літ, а спеціяльно старшим студентам роблено при вписах великі трудноці.

Подяки за це від нікого я не домагався і не домагаюся, але маю право, щоб кожний, кому я зробив добро, говорив і писав про мене — правду.

Кирило Студинський.

По той бік добра і зла.

„Горожанська ратифікація" хлібоїдщини — Делегація хлібоїдів до Варшави. — Хлібоїдський член в прибічній раді Львова. — Неласка вшехполяків.

Підсилювана поляками хлібоїдщина починає все більше вилазити зі своїх нор, намагаючись здобути собі право громадянства у суспільному життю. Теперішній „санаційний" курс у всьому йде на руку морально розхрістаній хлібоїдщині. Поміч чужих чинників і влада пакавійтів зробила велику прислугу хрунівщині. Таким чином Український Народ. Союз, — згортаючи під свої крила ріжношерстну хрунівщину, одержали деяку ратифікацію у громадських виборах. Сьогодні вони вже не лише хлібоїдська

Р. ЛАЩЕНКО. 4)

Визволення балканських славян і Україна.

З приводу 50-их роковин війни 1877—1878 рр.

(Докінчення.)

Так із старих історичних дум, що співали на Україні майже до останнього часу ще поодинокі бандуристи, дуже популярною була дума „про Олексія Поповича і бурю на Чорному Морі" — дума з часу морських виправ запоріжців на береги Анатолії. В думі цій розповідується про те, як на Чорному Морі притихла страшенна буря після того, як

Скоро став Олексія Попович
По істині правді
Гріхи Богу сповідати,
Буря притихла і впалала,
Мов на Чорному Морі не бувала...

Крім цієї думи, бандуристи співали ще інші козацькі думи про боротьбу запоріжців з татарами і турками, як, нпр., думу про Самійла Кішку, про Марусю Богуславку, про Хведора Безрідного, плач невільників на каторзі — про тих нещасних, яких неволя розлучила „мужа — з жоною, брата — з сестрою, діток маленьких — з отцем-матірю..."

Думи ці в свій час окриляли надіями тих, хто в тяжкій боротьбі за волю народу, за його права, підупадав духом і ворушили совість тих, хто в героїчний період нашої історії дбав тільки про себе, про свої інтереси.

Наскільки ця низка українських історичних дум і пісень відбивала в собі певні змагання українського народу, його ідеали, права і правди, його правове почуття про це свідчить яскраво і той факт, що найвидатніший виразник народньої душі і історичних переживань нашого народу — Т. Г. Шевченко, передаючи їх поетичними образами, створив яскраві картини саме з цієї доби української боротьби з татарами та турками.

Згадаємо перш за все Шевченківського „Невольника" — цей високодраматичний образ українського борця-козака; пригадаємо поетичну глибокозмістовну думу із „Невольника":

У неділю вранці рано
Синє море грало,
Товариство кошового
На раді прохало:

Благослови, отамане,
Байдаки спускати
Та на Тендер погуляти
Турка пошукати.

І далі:

Чайки і байдаки спускали,
Гарматами рештували,
З Дніпрового гирла широкого
випливали.

Серед ночі темної
На морі синьому
За островом Тендером потопали,
пропадали.

Бо там за Чорним Морем —
— бідні невільники,
— Там кайдани по три пуди,
Отаманам по чотири...
І світа Божого не бачать, не знають,
Під землею камінь ламають
Без сповіди святої уміраюгь,
пропадають.

Мета морської виправи яскраво виявлена поетом і в рядках із другої пісні: „Гамалія". Всі ми добре памятаємо ті рядки — ту пісню запорожців, які несуться на своїх чайках по Чорному Морю „на той бік" його:

У Туркині на тім боці
Хата на помості
Гай, гай, море грай
Реви, скелі ламай
Поїдемо в гості!

У Туркині, у кишені,
Таляри, дукати.
— Не кишені трусить
Ідем різать, палить
Братів визволяти!...

Ця ідейна підстава народніх змагань в тій страшній боротьбі нашого народу за волю, за визволення бідних невільників, така так яскраво позначена і в творах народньої поезії і у Шевченка, виїмково важлива для нас, бо вона зясовує не лише певний настрій народніх українських мас, а і певну лінію політичної поведінки нашого народу в один із найбільше драматичних періодів не лише його життя, але і життя пригноблених славянських народів.

Без сумніву, що при таких настроях наших народніх мас тяжке положення південних славян під турецькою зверхністю мусіло знаходити глибоке співчуття на Україні. Це співчуття було безкорисне: до нього доходив наш нарід своєю свідомістю і серцем, бо тяжке положення балканських славян під турецькою геґемонією мусів незвичайно тепло розуміти той славянський народ, що сам весь час боровся за ідею своєї політичної і національної незалежности...

Але між цим безкорисним почуттям українського народу і тими нездоровими чисто імперіялістичними змаганнями, що почали розвиватися після захоплення турками Константинополя вже в XV. в. в історичному в. князівств, а потім у московському царстві в час в. кн. Іоанна III. з ідеєю про III. Рим і геґемонію Москви — не було нічого спільного.

Зединення московського герба, на якому змальований Георгій Побідоносець, що разить дракона, з візантійським орлом було не українським твором.

Сам позбавлений державної незалежности український народ і своєю кровю причинився до визволення балканських славян — до того історичного діла, яке підняло надії на визволення і у всіх інших славянських народів — чехів, словаків, хорватів.

І цією своєю жертвою, жертвою найвищою — своєї крови, яку він пролив також і 50 років раніше за діло визволення балканських братів — наш народ позбавлений державної незалежности, показав наглядно цілому світові свою безкорисність і свою відданість великій ідеї славянської взаємности

фізів „організацій народових", пистівців чи іншої польської реакційної братії, але й „санаційна партія", звязана зі „Вийон-ком Папрани" та його „численними відпустками" і агентами.

Тому й не диво, що тепер хлібоїди мають вже „оправдані" претенсії до охлаїть влади, бо вони „партія", яка відіграла відповідну ролю у громадських вибо-рах. А ставши „партією", вони дозволяють собі нахабно встрявати і в українське життя.

От, як подає „начальний орган" хлібо-їдів „Сел. Прапор", тепер вони стратили-ся закурилися гуманістичними відділами української гімназії у Львові і панписередки самочинно подались до Варшави з „меморіялом".

„До Варшави — пише „Сел. Прапор" — виїхала дня 10. ц. м. делегація УНС під проводом д-ра Даниловича в справі гуманістичних відділів при академічній гімназії у Львові. Делегація має предложити меморіял з підписами родичів (?) учеників, в якім домагається дальшого ведення тих відділів, а зглядно створення з них нової середньої української школи. В делегації візьмуть участь професори: д-р Лукіянович і д-р Пелешський."

Сумніваємося, щоби хто небудь з ро-дичів підписував меморіял хлібоїдів. Правдоподібно є це хлібоїдський підступ і претекст виїхати до Варшави в більш реальних справах.

Очевидно, хлібоїди стали не лише по-кликаними до життя для „санаційних" цілей гуртком людців для розбивання українського села, але й „партією" зі „співправлячими" аспіраціями. За попередніх воєводів їх допускано лише до передпокоїв, звичайно: наємники. Тепер є вже всякі познаки, що хлібоїди поодиноко ввійдуть і до панських покоїв. Особливо високо виросли вони в очах нового львівського воєводи гр. Петра Дунін-Борковського. В останніх днях зявилися у Львові поголоски, що до майбутньої громадської ради м. Львова буде покликаний голова хлібоїдів на львівське воєвідство Микола Величковський. Як бачимо, то хлібоїдські потяги поволі стають „реальними".

Та наскільки хлібоїди здобувають безмежну ласку і вірність у „санаційних" державців влади, настільки криво починають на них дивитися вчорашні протектори, — вшехполяки. Навязуючи до варшавських розмов нового львівського воєводи, який мабуть у веселому настрою заявив, що буде порозумівається з „поміркованими членами УНДО", УНС-ом (хлібоїдами) і „українізованими" москвофілами, „Слово Польске" у передовиці з 18. п. м. зазначує:

„З того слідувалоб, що признакою „державного становища" у русинських менших партій є для воєводи їх українізм. Та не допускаємо, щоби п. воєводі було тайним, що **найбільші українські партії УНДО й УНС вже досить давно** перебули процес у напрямі „москалізації"."

Не дивуємося „Сл. Пол.", що воно ставить УНДО поруч УНС-а, як ми не дивувалися й п. воєводі. Видно, що у вшехпольському органі панує ще огірковий сезон, а п. воєвода є ще дуже молодим.. воєводою. Однак закид „москалізації" на адресу хлібоїдів вказує, що „кресові липарі" страшенно розсердилися на хлібоїдів за те, що їх раби перейшли до „направників". А хібаж можуть хлібоїди попуститися польської клямки, — все одно вшехпольської, пистівської чи „направницької", не зважаючи на те, що в свої ряди приняли вони вже деяку кількість і хрунів-москвофілів? Хлібоїди — що правда — цупко тримаються „принципу": „там вітчина, де добре", але це торкається тільки теперішньої „вітчини".

Останні вісти.

Підписання фран.-нім. торг. договору.

Париж, 17. серпня 1927.

Нині рано підписано тут французько-німецький торговельний договір. Німеччина й Франція признають собі взаїмно клявзулю народу найбільше упривілеєного у відношенні до всіх майже продуктів свого вивозу. Договір забезпечує повну свободу фр. парляментові в справі проєктованої митної умови. Без огляду на те, чи реформа ця буде переведена чи ні, оба краї гарантують собі принцип народу найбільше упривілеєного починаючи від 15. грудня 1928, наскільки конвенція не буде скорше анульована. Положення фізичних і правних осіб, клявзулі, що торкаються морської і річної плавби, залізничі справи і справа нім. кораблів у кольоніях і краях, які є під протекторатом Франції, основуються на міжнародньому праві й часто на принципах, принятих в останніх конвенціях, заключених під протекторатом Ліги Націй. Договір входить у життя 6. вересня ц. р.

Переговори в справі Сакка і Ванзетті.

Відень, 17. серпня 1927.

„Вр. Альґ. Цтґ." повідомляє з Ню Йорку, що між центральним урядом і управою стейту Месечусетс ідуть переговори про зліквідування справи Сакко і Ванзетті. Иде про те, аби не виконати присуду смерти, а рівночасно, аби не відновлювано процесу. У Вашінґтоні проєктують депортацію засуджених, але ще не знати куди. Судді найв. стейтового суду розглядають арґументи, висунені обороною Сакко і Ванзетті. Ще не знати, коли їх рішення буде подане до заг. відома.

Папа інтервеніює.

Рим, 17. серпня 1927.

Наслідком просьби Ванзеттієвого батька папа поробив заходи, щоби Сакко і Ванзетті помилувано. Папа поручив нунцієві у Вашінґтоні, щоби в порозумінні з американськими кардиналами поробив заходи для помилування засуджених.

Вибухи бомб.

Льондон, 15. серпня 1927.

З Буенос Айрес подають: На бальконі мешкання шефа тутешньої слідчої поліції вибухла бомба, підложена, як здогадуються, прихильниками Сакко і Ванзетті. Вибух ушкодив мури. Жертв у людях не було. — В місті Пеорії виконано бомбовий замах. Вибух був такий сильний, що мешканці поспадали з ліжок; усі шиби вилетіли.

Замах на консулят СРСР в Больонь.

Париж, 17. серпня 1927.

Повідомляють із Больонь, що оден із тамошніх російських еміґрантів виконав замах на місцевий большовицький консулят. Обкидав вікна консуляту фляшками і камінням; вибив усі шиби. Зробив це з пімсти за арештування його жінки в СРСР.

Новий грецький кабінет.

Атени, 17. серпня 1927.

Склад нового кабінету такий: премієр і мін. внутр. справ Заіміс, закорд. справи Міхалокопулос, фінанси Касандаріс, війна ґен. Мазаракі, маринарка Мерлокулос, освіта Нікопуліс.

Кандидат на ур. комісаря у віцепрем. Бартеля.

Варшава, 17. серпня 1927.

Віцепремієр Бартель приняв нині пополудні полк. Добровольського.

На слідах ґен. Заґурського?

Варшава, 17. серпня 1927.

„Черв. Кур." подає несправджену досі вістку, буцім би власти впали на слід місця побуту ґен. Заґурського.

Вислід цьогорічних жнив.

Варшава, 17. серпня 1927.

Головний статистичний уряд подає: На основі звітів від рільних кореспондентів в дні 1. серпня обчислено провізорично продукцію 4 збіж ось так: пшениця 13·8 міл. квінталів, жито 59·8 міл., ячмінь 17·1 міл., овес 32·6 міл.

Знижка цін муки і хліба.

Львів, 18. серпня 1927.

Цінникова комісія ухвалила знижку цін муки і хліба. Ціну хліба обнижено на 4 сот., булок на ½ сот., муки на 8 сот. Нові ціни обовязують від 19. серпня.

Біржа.

Гроші

Американський долар 8·90—8·90·50, канадійський долар 8·88—8·88·50.

Збіже.

Пшениця двірська нова 43·50—44·50, жито нове 37·00—37·50, ячмінь на мливо новий 32·25—33·25, овес новий 29·25—30·25, кукурудза румунська 31·00—31·50.

НОВИНКИ.

— **Львівська хроніка.** Адвокат Кібіц, що взяв на себе оборону львівського ковбасника Новака, обвинуваченого в десятці темних справ, дістав анонім з погрозами смерти, коли не зречеться цієї оборони. Лист писаний або якимсь суперником, що заздрить йому такого товстого клієнта або якимсь клієнтом Новака, який не може стерпіти думки, що його може хтось боронити. — На вул. Лазничній переловили двох молодих професійних злемників Клейнмана і Волоса, які підкопались під ґалянтерійну крамницю, щоби її вломити прожажу. — На товарній залізниці вагон обрізав ноги 27-літн. робітникові Стан. Франкові. — 25-літній монтер Боянівський, після суперечки із нареченою, хотів отруїтись, але випив отруту, яка не троїть. — Злодії працюють на вакації більш як підчас шкільного року; хапають усе, що попало: таксаметр авт і гумові колеса, долари з хати і з кишені, вбрання і золоті дрібниці.

— **2000 кандидатів на нові професії** буде в Польщі від вересня. Є це цифра звільнених народніх учителів, які не здали до цього часу обовязуючих іспитів. Це здебільша люди приняті на вчительські посади без ніяких кваліфікацій, з мінімальною освітою. Можна уявити собі, чого вони вивчили своїх учнів за цих 8 літ, коли самі за цей час не в силі були підготовитись до вчительського іспиту.

— **В обороні моралі.** У Варшаві вийшов урядовий розпорядок, що мущинам не вільно на пляжі ходити в звичайних купелевих штанцях, а тільки в довгих костюмах аж по бедра. Аматори повних сонячних купелів будуть приневолені виїзжати до тепліших країн, на всі европейські побережа, де покищо нема таких суворих обмежень як у Варшаві та Будапешті.

— **Замок на замку.** На вавельськім замку не можна відчинити замку від скарбівні, де є найцінніші памятки. Краківські шлюсарі покищо не в силі дати собі з ним ради. Невжеж спровадять шлюсаря на Вавель зза кордону чи запрохають якогось вломника?

— **Спосіб як вийти замуж.** До варшавського заступ. міністра справедливости Цара зголосилась якась дама на авдієнцію. Поклала перед ним документ і просила його підписати. Був це готовий наказ до якогось судді, щоби він негайно оженився з цею дамою. Ця дама має видно дуже своєрідне поняття про міністерство справедливости!

— **Злодії на становищах.** У Жирардові арештували двох залізничих скарбників за крадіж 13.000 зол. — У Познані починається процес проти д-ра Гаррі Карліна, який пачкував довго з Німеччини кокаїну, морфій та опій.

— **Модна крадіж.** Дуже дотепно обікрав жінку падика з Гори Кальварійської якийсь Авраам Копельман, що, як кажуть, вічно повторяє ту саму штуку. Він переодягнувся за жінку, представився за доньку рабіна з Белза, погостив у палиновій, а забравши її усі дорогоцінності за 50.000 зол. щез. Нема сумніву, що „мужеська" мода теперішнього жіноцтва вломить таким „ревізорам" переодягатись за даму.

— **Померли:** у Ню-Йорку застрілився відкривник радіоактивного первня проф. Бульвуд наслідком безвихідної недуги. — Помер ректор варшав. політехнікум Страшевіч. — Помер голова америк. сталевого тресту Елрі Гарі, один із найбільших америк. промисловців, що оснував в 1906 р. в стейті Індіяна зразкове промислове місто свого імені. — У Познанщині отруївся раками 29-літн. князь Любомірський.

— **Літературний куток.** Франц. міністр освіти Еррiо, відомий письменник, приготовляє книжку про Бетовена. — Французький денник „Opinion" приглядає цікаву статистику про скількість примірників в яких продавались книжки в 1835 р. Толішний критик Жірарден поділив письменників на 5 кляс: 1. Ті, яких книжки розходились до суми 2500 прим. Вони одержували за книжку від 3000 до 4000 фр. Таких було тільки двох: Віктор Гюго і Поль де Кок, автор юрби ласої на сенсацію. 2. Ті, яких книжки розходились не більш як у 1500 прим. Таких було 4-ох, а з них тільки один письменник, якого ще нині читають: Бальзак. Евген Сю автор сензаційних „Тайн Парижа" поруч нього. 3. Ті, які одержували 1200 фр. за 1200 прим. свого твору. 4. Ті, що одержували 500 фр. за 600 до 900 прим. Їх було 12, а між ними великий поет Мюссе. 5. Ті, що одержували від 100 до 300 фр., бо їх твір не розходився у більше примірників як 500. Між ними був вибагливий поет Ґотіє. Нині у Франції нема визначнішого письменника, якого книжку друкували би менше як у 10.000 прим. А коли є такі, що вдоволяються люксусовим виданням у кількасот примірниках для вибранців, тоді кождий примірник коштує стільки, що наименша їх скількість рівняється доходові з багатотисячного видання. За кождий кількасторінковий твір Поля Валері платять нині по 1500 фр. за примірник.

— **Міжнародна виставка мистецької фотографії** відкриється в Будапешті 14-го вересня. Для кожного народу призначає виставка крім почесних нагород 1 золоту плякету, бодай дві срібні і кілька бронзових. Кождий, що візьме участь у виставці дістане окремий диплом, 50 проц. знижки на залізниці і половину ціни на візу. Виставці платять тільки кошти звороту експонатів. Може й в нас найдуться люди, що охотять вислати свої мистецькі фотографії? Адреса Секретаріят виставки Будапешт, IV. *Egyetem utca 2.*

— **Розвід Чапліна нескінчений.** Жінка Чарлі Чапліна відкинула пропозицію приняти 1 міл. дол. відшкодування за розвід, з тим, щоби зріклась процесу призначеного на 22-го п. м. Вона хоче вести процес і на ньому доказати зраду Чапліна, обіцюючи виявити світові імя славної артистки, з якою муж її зрадив, щоби цим оскандалити Чапліна ще більше. Діточо-наївна Америка вважає такі ревеляції небувалою сенсацією. Хто в Европі вірить, що можна скомпромітувати такого коміка як Чаплін любовними історіями? Чаплін матиме хіба новий сюжет до фільми.

— **Найбільше поширене прізвище.** В одній учорашній новинці згадували ми про хитру крадіж у льондонського золотаря Сміта, який ні на мить не сумнівався, що його клієнт теж зветься Сміт. Нині попадає в наші руки статистика, скільки є Смітів у Злучених Державах: 1 міліон 304.06! В Америці є дуже мало міст, де Сміти не є найчисленніші між усіми іншими прізвищами. Таким робом є це найбільше поширене прізвище на землі.

— **Скільки є авт?** По даним американ. міністерства торговлі на всьому світі є 27.650.267 авт. З того найбільше мають Злуч. Держави — 22.173.384, далі Англія 1,023.651, Франція 891.000, Канада 826.918.

— **Світова вселюдина.** Уряд Злуч. Держав буде домагатися сатисфакції за образу свого прапору паризьким комуніст. денником „Юманіте", який намалював на цьому прапорі трупячий череп і електр. крісло, натякаючи на засуд Сакко—Ванзетті. — Міжнародній конґрес наукових організацій збереться в Римі 5-го вересня на Капітолю. — Новим представником Японії в Лізі Націй буде яп. амбасадор у Парижі, правник Адатоі. — Ірляндський уряд Косґрейва одержав у парляменті тільки один голос більшости. — У північн. Персії поширюється холера, 150 осіб померло за один тиждень, стільки-ж недужих. — У Панамі юрба хотіла злінчувати одного вязня; прийшло до бійки з поліцією: 8 убитих, багато ранених. — В Еспанії арештували нім. підданого, який заявив, що він убив бувш. баварського президента Курта Айзнера. — Через Самару перейшло цього року 200.000 переселенців на Сибір; ждуть ще на нових 100.000. — Литовському премієрові Вальдемарасові вкрали циліндер. — В Ірляндії помер найстарший селянин Ніл Бойль у 115 році життя, який їв усе життя тільки вівсянку, картоплю та молоко. — Лаврів найбільшого польського атлета позаздрив Циганевичові Теодор Штекер, який визвав Циганевича до змагань з нагоди його приїзду до Варшави.

— **З кіна.** У кіні „Палас" нова песа „За кохання та честь" на підставі славної повісти Конрада „Ностромо" і комедія „Чемберлінлберґіяда".

— **Справлення помилок.** В числі 183 „Діла" у статті „За Академічний Дім" II. зайшла помилка друку, а саме: загальна сума всіх датків від громадянства на Акад. Дім в рр. 1903—1911 принесла не 880.955,79 ав. кор., а **83.955,79 ав. кор.** У статті „Український Комітет у Празі" в 4-ім відступі видруковано помилково замість: Українського **Комітету** — Інституту.

— **„Свобода" ч. 34.** вийшла з таким змістом: З духами батьків для співів. (Поглиблення національної традиції). — Клопоти комуністів із земельною справою. — Поможім „Рідній Школі" — Чорна хмара наступає. (Геть з хлібоїдськими агентами!) — За океаном (З життя українців за морем). — З вічевого руху. — Виборчий рух. — Виборчі вислідм. — Що чувати в світі. — Новинки. — Дописи з краю (кільканадцять дописів). Сільсько-хліборобська виставка в Стрию. — Оповістки.

— **Мих. Голинський** виступить в суботу 20. п. м. в міському театрі в опері „Пригоди Гофмана" в ролі Гофмана.

— **Як довідуємося,** знана зі своєї солідности, фірма „Дель-Ка" хоче дати нагоду П.Т. Публиці дешево закупити обува, тому продовжила свою посезонову реклямову продаж до деяких меж і продає обув у поодиноких випадках аж до 50 проц. знижки, невідкличнo до дня 22-го серпня. Можна сподіватися, що цікавиться кола нашого громадянства, що пікаваться купном доброго і дешевого взуття, не помине нагоди та скористає з всі ціни разом. 246

Дописи.

ГРЕБЕНІВ. *(З нашого літниска).* Не буду звичаєм наших дописувачів лаяти інших за те, чого сам досі не зробив, а саме, що не пишуть про наші літниска, хоч сам поправився і пишу кілька заміток про перлину сколівської Верховини: Гребенів. Відкрив її перед роками пок. Глинський і вибудував тут свою знану „Стахову Волю", щоби за гроші, зароблені на чужих, дати захист і ратунок від тяжкої недуги сухотки, на яку сам недужав, своїм, особливо незасібній студентській молоді. Поширив її значно теперішний власник, також українець, п. Терлецький, вибудувавши великий дім для щораз зростаючого числа своїх гостей. На другім кінці Гребенова серед смерекового ліску виставив також уже пок. Шматера свою прекрасну „Зеленянку", в котрій тепер міститься два окремі пенсіонати: п-а Шматевів і д-ра Матківського з соляниково-залізними купелями. Відтак і в селі повстав цілий ряд менших і більших домів і пансіонатів для літників, вибудуваних головно місцевими людьми. Будуються також чужі, а між ними й наші громадяни, прим. п-о Стернюки, яких пансіонат „Емілія" є правдивою окрасою Гребенова, а таксамо гарно заповідається високо над дорогою поставлена вілля п-а Голубовських. Вкінці замітний є своїм положенням серед ліса, в ослоненій від півночі затишні, дім ординуючого тут в літі д-ра Барвінського. Тож Гребенів і Зеленянка, особливо в часі приїзду нечисленних тут поїздів, є голосні, тим більше, що немало тут гомінких синів Ізраїля, які густим роєм обсіли горішний, густіше заселений кінець села та всі більші пансіонати, залишаючи за українцями, теж доволі численними, долішній кінець. Найбільшими осередками товариського життя, що обєднують усіх гостей, є „пляжа" над Опором і велика саля „Стахової Волі", де концертує добірна орхестра абсольвентів Муз. інституту ім. Лисенка у Львові і де відбуваються всілякі вистави, з яких слід замітити дуже вдатний вечір танків, уладжений школою на Левандівці в хосен „Народньої Лічниці", концерт відомого хору Котка і виставу народньої песи „Перехитрили", яку місцеві аматори відіграли з правдивим артизмом. Присвічувала їм гарна ціль, а саме будова спаленої перед 3 роками церкви, що собі поставив за головну мету своєї живої діяльности церковної і громадянської новий тутешній душпастир о. Степан Смачило. Овочі його праці на грунті, підготовленім о. Евз. Бачинським в часі попередніх ферій, вже видно. Бо матеріял на будову звезений, а плян, зладжений арх. Левинським, є готовий. Тому є надія, що незабаром стане тут святиня, гідна краси тутешних гір, особливо коли тут. колятор, фірма Грезель, допоможе незасібним селянам в їх ділі, а наші церковні власти дадуть спромогу новому священикові удержатися на тутешній голодівці. Д. К.

ГОРОДОК ЯГ. *(Причинок до взаємин між греко-кат. і римо-кат. духовенством).* Дня 17. VII. ц. р. місцевий польський парох кс. Більчевський образливо викрикав за мене в костелі, закидав мені *„nienawiść do polaków"* і що я вношу політику до церкви, а вкінці візвав своїх вірних до суплікації за *„opamiętanie się dziekana"*. Дня 2. VIII. в „Слові Польскім" ч. 211 появився допис, в котрім з ідею і ненавистю закинено мені *„nienawiść do polaków, szowinizm, politykę w cerkwi"*. При кінці питають експ. митрополита, чи знає він, яких священиків має під боком. Я зажадав від кс. Б., щоб відкликав публичну образу й очорнення, бо неправдою є, щоб я заборонив о. В. Стеблецькому, місцевому катехитові, відправляти Службу Божу в костелі, а на тім саме опираються обі ці напасти. Не міг я ні забороновати, ані позволяти, бо ніхто мене за дозволом не питав, а про все я довідався по всім, себто щойно по образливій проповіди в костелі. У відповіди о. Б. не тільки що не згадує нічого про направлення заподіяної мені кривди, але повторяє явну неправду і додає свої „научки": що *„zachowanie się w cerkwi w d. 17. VII. było tak wysoce nietaktowne, że motu proprio wywołało oburzenie po stronie polskiej i ruskiej; zgodność i jedność między obrz. łac. i gr. została rażąco zniszczona"* і т. д. Не маючи можности вимусити відкликання образи і перепинити ширення сплетень, заявляю публично: 1) Неправдою є, що я заборонив о. Стебл. відправляти Службу Божу в костелі. 2) Всі конклюзії витягнені з невірної премісии, є таксамо видимою й очевидною брехнею. 3) Але зате правдою є, що всім тим, що закидається мені, себто *„szowinizmem, nienawiścią do „rusinów", polityką w kościele"* — грішить саме о. Більчевський, що видно хочби з вище наведених фактів. Накінець зазначу, що власне кс. Більчевський відзначається великою дозою ароганції, бо як *„katolicki kapłan"* сміє мені, старшому віком і урядом, також католицькому священикові, давати свої „научки". Певно не посмів би чогось подібного зробити *„polskiemu katolickiemu kapłanowi"!* *Ale — to co innego!* — о. Епіфаний Роздольський парох в Городку Яг.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

На Український Город.

III. виказ жертв на Український Город у Львові.

За час від 24. травня до 28. червня 1927 р. деклярували і по більшій части вже вплатили на Український Город отсі громадяни:

Дирекція й урядовці Ревізійного Союзу Українських Кооператив: інсп. Ольховий В., д-р Раковський Р., Головка В., інж. Воробець В., Левицький Р. по 5 ам. дол., Гаврилко А., Вітинський М., д-р Палійчук П., Грабар І. по 4 дол., інж. Храплнвий Е., Мельничук М., Кубаєвич В., д-р Петрів З., Навинський А., Маренін Я., Квасниця Д., Федак Іван, Камінський І., Трусевич С., Гебус М., Козак, Пелеиський по 2 дол., Кобилянський, Феданівна С., Крук, Лемішка по 1 дол., д-р Корчинський М. пів дол.

Управа й урядовці Народньої Торговлі: інж. Павликовський 5 дол., дир. Лаворко М., Скрипка М., Кміцикевич Р., Кіт О. по 2 дол., д-р Барилик О., Скарбек Ол., Галаревич Ю., Кудрик Е., В. Кисілевський, Чорний, Шпитко, Рудницький, Яросевичівна Т., Перунівна по 1 дол., Окниш 3 зол.

Учительський збір філії української держ. гімназії: о. д-р Костельник 5 дол., проф. С. Гайдучок 3 дол., проф. Полек, Мечник, Турчин Л., Білинський В. по 2 дол., д-р Колесса, Козак В., дир. Вербицький Яр. по 1 дол.

Управа й урядовці „Дністра": рад. Петрушевич, Кушерський П. по 50 зол., Мороз І., Янович М. по 25 зол., Пак І., Доманик В., Сполітакевич І. по 20 зол., Плетінка К., Фарина П., Чума В. 5 дол.

Депозит зі спадщини бл. п. Сеня Горука, отамана УСС., організатора й довголітнього діяльного члена Старшини „Сокола-Батька" 24 дол. і 7 зол.

Д-р Куровець 10 дол. і кличе: дир. Миколу Заячківського і д-ра Миколу Шухевича; інж. Бартош В. неприйнятий гонорар від „Сокола-Батька" за технічні праці на площі, монастир ОО. Студитів в Унові, інж. Мудрак Ю., радн. Левицький Петро, Товариство „Сокіл" у Радехові, д-р Кирило Студинський, Наукове Товариство ім. Тараса Шевченка — по 10 долярів.

Проф. д-р Кульчицький В. 50 зол., Студентська Громада в Кракові 50 зол. і кличе Студ. Гром. у Львові, Варшаві і Познані, питомці бурси УПТ. ім. Сембратовича у Львові 55 зол. 60 сот. (25 прц. чистого доходу з крамниці), Л. Ш. 20 зол., Криловський І. 20 зол., радн. Дрималик О., радн. Сельський Я., о. Яценків, о. Каштанюк А., д-р Волошин Мих., д-р Кашубинський, Вільгельміна Стеблецька, прок. Гроневецький, д-р Вережницький, радн. Глібовицький О., радн. Рожанковський, літограф В. Андрейчин, д-р Біляк С., І. Ігнатишин з Єгипту (через Зем. Банк) — по 5 дол.

Дир. Терлецький, радн. Ріпецький, радн. Яценьо, радн. Федусевич Ю., радн. Сосновський, Н. Пшепюрський — по 3 дол., А. Іванович, С. Козак, радн. Матіїв, Т. Плявка, Т. Процишин — по 2 дол., д-р Говикович А. 35 зол., збірка між студентами медицини львівського університету через Я. Сахна 27 зол., Н. Н. 5 зол., Н. Н. 9 зол., Е. Дидик 10 зол., Е. і Й. Симкович 10 зол., о. Кишакевич 5 зол., о. Громницький 5 зол., продажа значків підчас Обласного Сокільського Свята 19. червня 21.20 зол., о. Лала, о. Карпінський, переплетник Бабяк, майстер шевський Хлібкевич, майстер шапкарський Габінгер, о. Радловський, о. Бачинський — по 1 дол.

Жертводавці — переважно громадяни міста Львова. Старшина „Сокола-Батька" надіється, що за приміром громадянства Львова піде також громадянство цілого краю і причиниться до викупна Українського Городу для цілого Українського Народу.

Кличемо до всіх: все вперед — всі враз!

Зі спорту.

Зоря—Україна.

В пятницю дня 19. ц. м. в год. 5-ій попол. на площі „Сокола-Батька" відбудуться товариські мячеві змагання між дружинами „Зоря" й „Україна". Вступ за добровільними датками. Весь дохід призначений на направу біжні.

✝ Посмертні згадки.

Олена з Бучків Левицька, службовичка Т-ва „Просвіта", померла у Львові дня 14. серпня ц. р. в 24-ім році життя, осиротивши 5-літню дитину. Померша була знана широким кругам нашого громадянства як одна з найкращих сопрачисток „Бояна" та інших наших співочих товариств. Виступала нераз на концертовій естраді як солістка. На похоронах, які відбулися у вівторок, дня 16. ц. м., зібрався великий гурт знайомих та приятелів Покійної, які віддали належну честь людині, що на протязі свого короткого життя далася пізнати з найкращого боку. Похоронон проводив о. крил. Кишакевич при асисті оо. З. Бачинського, Галянта і Хомина. Співав хор під проводом п. рад. Купчинського. В. І. П.!

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10, І. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича.
Болшівці:
20.VIII. Діти Агасвера.
21.VIII. Запорожець за Дунаєм.

Ректорат Українського Високого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі (Висока Школа) оголошує нові вписи студентів на академ. рік 1927/28 на І. і ІІ. курси усіх Відділів Інституту (історично-літер., матем.-природн., муз.-педаг.). Курс навчання чотирьохрічний. Приймають до Інституту особи з закінченою середньою освітою, або тих, що складуть матуральний іспит у комісії при Інституті. На другий курс приймають студ. з інших високих шкіл з зарахуванням відповідних іспитів і дальшим складанням необхідних іспитів за І. рік. Особам, що скінчать Інститут, видається диплом (яким надається право учителювати у всіх клясах середніх шкіл) і титул педагога середніх шкіл. Навчання в Інституті цілком безплатне. Стипендій для нових студентів покищо не передбачується. Прохання з документами, коротким життєписом та 3 фотограф. подавати на імя Ректора до Канцелярії Інституту *(Československo, Praha II, Školská ul. č. 8/IV).* — *Ректорат.* 174 3—3

До відома хорові Вп. Котка! Дня 28. серпня 1927 відбудеться святочне відкриття театральної салі Українського Народнього Дому в Тисьмениці. Просимо Вас конечно прибути на той день до Тисьмениці з хором. Кількаденний побут у нас запевнений. Проситься о негайну відповідь до Українського Народнього Дому. — *Комітет.* 223 3—3

Однорічний курс жіночого кравецтва та шиття біля з рамени Патронату при Самоврядній Виділі подібно як в минувшім році так само й в слідуючім уряджує Ігуменат СС. Василіянок при вул. Потоцького 95, починаючи від половини вересня 1927. Звертається увагу, що абсольвентки курсу дістають дипломи, які уповажняють їх до отворення самостійної робітні білизнярства, а по відбутій дволітній практиці й робітні жіночого кравецтва. Якщо зголоситься відповідне число абсольвенток І. курсу, буде отворений вищий курс (II. курс) жіночого кравецтва з важністю однолітної практики. Письменні зголошення проситься складати в Ігуменаті; точніші відомости та умови подасться зголошеним з початком вересня. 213 2—2

Порядок Богослужень на празник Преображення ЧНІХр. 1927 року. В четвер 18. серпня: Навечеріє Празника в 6. год. веч. Велика Вечірня з Литією, Проповідею і Акафистом. Сповідь вірних від 4. год. попол. Місцевих вірних просимо приступати до сповіди в четвер вечер. В пятницю 19. серпня в день Празника: в 5. год. рано 1-ша читана Сл. Б. Початок сповіди; в 6. год. рано 2-га читана Сл. Б. і Утреня; в 7. год. рано 3-та читана Сл. Б.; в год. 8·30 рано Архієрейська читана Сл. Божа; в 10. год. рано Святочна Соборна Літургія з Наукою Впреосв. Митрополита. Після Науки Архієрея остання читана Сл. Божа. Після Соборної Літургії, Науки, Водосвяття свячення овочів (при погоді на дворі в загороді). В 4. год. попол. Вечерня, Обхід, Благословення Найсв. Тайнами і закінчення Празника. В суботу 20. серпня в 8. год. рано Попразен Сл. Божа за упокоїних парохіян. — Заввага: Храмовий празник у св. Спаса наділений через Святійший Ап. Престол повним відпустом для тих, що в той день в храмі св. Спаса приймуть св. Тайни Покаяння і Евхаристії і помоляться в намірені Церкви. — *Від управи храму св. Спаса у Львові.*

Прив. українська муж. семінарія „Рідної Школи" УПТ у Львові вул. Крупярська ч. 15 приймає на всі курси (І.—V.) від 29. серпня. Вступні іспити 1. вересня. Зголошуватися як найщвидше щоби забезпечити собі місце. На письменні запити відповідає Управа відворотно. 239 1—3

В справі гуманістичних відділів при акад. гімназії запрошує на нараду батьків і всіх заінтересованих громадян Народня Організація українців м. Львова Нарада відбудеться в пятницю 19. ц. м в салі „Бесіди" Рутовського 22, І. пов Початок: 5 год. поп.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

9 зол. коштує будильник у Мандля, Коперника 14. 1773 г) 15—?

НА ДОБРИЙ харч і гарне соняшне мешкання за 90 зол. прийметься учениць вул. Скарбківська ч. 5.II п. двері 17. 240 1—

СТАРША сирота по священику пошукує місця заряду дому. Зголошення: Парохіяльний уряд, Яблінка вижна пч. Турка н/Стр. 242 1—2

СТАНЦІЯ для двох учениць близько гімназії Василіянок. Письменні зголошення до Адміністрації під „А Б", личні на подану Адміністрацією адресу від 25-го серпня. 241 1—3

ПРОДАМ негайно на передмістю парцелю, хату вільну від льокаторів, господарські будинки і кузню. Другого коваля в цій дільниці нема. Кузня йде дуже добре. Анна Волощук, вдова, Станиславів, Вовчинецька 116. 236 2—2

КАВАЛЕРСЬКИЙ покій з удержанням, фронтовий, на І. поверсі і в гарному положенні — винаймає п. Кордасевичева, вул. Чарнецького 26. 232 2—2

БУДИЛЬНИКИ-ГОДИННИКИ „Зеніт" „Джез" (*Jazz*) прикрашені і звичайні найдешевше у найбільшім складі годинників **Домбровський — Розважевський,** Львів, Академічна 2 (Готель Жоржа). — Догідні умови. — Власні робітні. 110 в 4—?

ПРИЙМУ на мешкання з харчем 2 учеників або учениці. Поміч в науці. М. Паньчак, Львів, вул. Садівницька ч. 21. І 245 1—2

ПОШУКУЄСЯ старшої, інтелігентної, чесної жінки до заряду дому у вдівця священика. Зголошення „Торговля Петровичевої" — Болехів. 243 1—3

ІНТЕЛІГЕНТНА родина прийме учнів гімн. на мешкання з харчем. Фортепян до вжитку. Відомість від 30. VIII. Косинєрска 18 а, II. пов., бічна Кадецької. 238 1—2

НОВИЙ КУРС АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ розпочинається 1-го вересня ц. р. Спеціяльні лекції для дітей від год. 3—5. Вписи приймається щоденно від год. 10—1 і 4—6 пл. Бернардинська 17. 244 1—6

ПРИЙМУ ученика або ученицю на мешкання, вул. Городецька ч. 127, сходи VI, III. пов., двері ч. 75. 227 2—2

БЕЗДІТНА родина прийме на мешкання двох учеників. Родинна опіка і добрий харч запевнені. Садівницька ч. 21. Пов. 226 3—3

ГОДИННИК Ваш буде найліпше направлений в найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха**, Львів, Марійська пл. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні. 3 б) 12—?

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає д-р Іван Німчук. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.